MAR 14 1919

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over Canada And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

CANADA

א קעניגרער אידישע צייטונג פאר אלע קלאסען אידען.

VOLUME IV No 2332 | Toronto Monday March 10 1919 | ה׳ אדר־שני פרשה ויקרא תרע״ט. | מאָנטאג דער 10־טער מערץ, 1919. | PRICE TWO CENTS

New York, N.

הינדענבורג וועט פירען אן ארמיי געגען באלשעוון.

הינדענבורג ארגאניזירט שטילערהייט אן ארמיי נעגען די באלשעוויקעס

וועט האָבען זיין באָזע אין ליבאַוועו.

קאבליניע, מערץ, 9.

רעפארטעס וואס זענען ערהאלטען גע־וואָרען אין אמעריקאנער אינטעלעדזש ענטס אפיס לויטען דאס פעלד מארשאל פאן הינדענבורג פלאנעווערט איינצוזאמ־לען א וואלאינטירען ארמיי אין אנפאנגען א שטארקע אפעזיווע געגען די באלשע־וויקעס און אין ליבאווע זאָל זיין די הויפט באזע פאר זיין ארמיי.

לויט ווי עס גיבען איבער עקספער־טען וואס האָבען די אויפגאבע אויפצו־פאסען אויף אלע זאכען וואס קומען פאר מיט׳ן צורוק אויפבויען די פיינדליכע אר־מייען, ווייזט אויס, דאס די דייטשע הויפט קוואַרטיר ווענדעט אן אלע מיטלען צו האלטען שטרענג אין געהיים אלעס וואס קומט פאר אין זייער הויפט קוואר־טיר, הויפטזעכליך אין יענע פראנגען וואס האָבען צו טון מיט דער ארמיי וואס דאַרף באשיצען דעם מזרח פראנט.

מען גלויבט אז דאס נעחמט זיך דער־פון וואס די באלשעוויקעס האָבען איצט דאָרטען א טוטע נאַרבאלע מיליטערישע ארגאניזאציע און קאנען אויסנוצען אלע טשיקלאך אינפארמאציעס וואס זיי קאָ־נען באקומען וועגען זייערע שונאים.

אזן ווי עס זעהט אויס טוצט אויס די דייטשע הויפט קוואַרטיר אלע קדישפטען צו ארגאניזירען דעם באלטישען פראנט. פעלד מארשאל הינדענבורג געפינט זיך איצט אין פאלבערג און די קאָמאנדירען פון די צפון און דרום ארמייען באהעלפען זיך מיט אלעס וואס אין מעגליך. ווי עס זעהט אויס זענען ארגאניזירט א סך וואלונטירען קאמפאניעס איבער נאכן דייטשלאנד.

דענמארקס־ייבערגרויס דעם הויפט ראבי

(אינט. איד. פרעס ביורא.)

ניו יארק, מערץ, 9.

אינפארמאציעס וואס זענען דא ער־האלטען געווארען מעלדען, דאס דעק־מארק האט ארויסגעטריבען ראבי שא־רעגשטיין דעם הויפ ראבי פון דענמארק און גייסטיגער פיהרער פון דער הויפט סינאגאג אין קאָפענהאגען, דערפאר ווייל ער האָט פאררעטען דעם צוטרויען וואס די רעגיערונג האָט איהם געגעבען.

אנטראפענע סטודענטען ארויסגע־טריבען פון העמבערגער גימנאזיום

(אינט. איד. פרעס ביורא.)

ניו יארק, מערץ, 9.

אינפארמאציעס צום „טאג״ מעלדען דאס די אידישע גימנאזיום פון לעמבערג האָט ארויסגעטריבען א גרויסע צאָהל אי־דישע סטודענטען וואס זענען אנטלאפען קיין לעמבערג פון אנדערע שטעדט.

עס ווערט אויך געמאלדען דאס די רומענישע רעגיערונג האָט פארבאטען ארייננלאזען די אידישע אנטראפענע פון בוקאוויטשא וואס האָבען זיך באנאלאָגען אין בודאפעסט אין אין מארוויע.

סין פעינער שטארבט איז געפענגנים

הובלין מערץ, 9.

דער טויטער קערפער פון פערס מע־קען דער סין פעין מיטגליעד פון איסט טיפארערי וואס איז געשטארבען פון איכ־פלוענצע אין גאלאסטער געפענגניש, איז היינט אנגעקומען קיין דובלין. דריי טויזענד סין פעין מיטגלידער זיינען גע־קומען צו דער לויה. עס זענען אויך גע־וועזען אלע סין פעינערס וואס זענען לעע־טענס באפרייט געווארען פון געפענגני־שען.

נאך פערמיטען צו בויען הייזער

דער באריכט פון׳ס סיטי ארכ׳טעקט דיפארטמענט פון לעצטער וואָך האָט גע־לויטעט דאס די פערמיטען אויף צו בויען וואוינונג׳ס הייזער האלט אין שטייגען.

ספעציעל די לעצטע פאר טעג פון ענדע וואָך זענען געווען גאר גוטע. דער אפיס איז אינפאר פארשוואומען געווארען פון א באדג מיט אפליקיישנס אויף פערמי־טען צו בויען הייזער.

עטליכע בריי הייזראר געפונען

די פאליציי האָט געפונען עטליכע בריי הייזלאך אין שטאדט. די בעלי־בתים זענען אלע רוסען. אין איינינע האָט מען געפונען גוט דעסטילירטע אל־קאהאל און אין איינעם האָט מען געפונען בעמישע שטאָפען אויף „צוצופיקסען״ די פארטיבע פראהוקטען. טוליא בריאנעסע איז באשטראפט געווארען מיט 535 דאָ־לאר פאר האָבען ביי זיך אין קעלער אזא מין קליין פאבריקעל פון אלקאהאל.

הונדערט טויזענד מענשען געשטאָר־בען אין פעטראגראד.

בערן, שווייץ, מערץ 9.

אפיציעלע ציפערען וואס זענען גע־האט געבראכט געווארען פון שווייצארישע אגטלאפענע פון רוסלאנד באוויזען דאס אין די הדשים יאנואר און דעצעמבער זע־נען אויסגעשטאָרבען ביז הונדערט טויז זענדע מענשען אין פאטראגראד. פון הונ־דער און פארשיערענע עפידעמיעס.

דענמארקס־ייבערגרויס דעם הויפט ראבי

(אינט. איד. פרעס ביורא.)

ניו יארק, מערץ, 9.

אינפארמאציעס וואס זענען דא ער־האלטען געווארען מעלדען, דאס דעק־מארק האט ארויסגעטריבען ראבי שא־רעגשטיין דעם הויפ ראבי פון דענמארק און גייסטיגער פיהרער פון דער הויפט סינאגאג אין קאָפענהאגען, דערפאר ווייל ער האָט פאררעטען דעם צוטרויען וואס די רעגיערונג האָט איהם געגעבען.

אנטראפענע סטודענטען ארויסגע־טריבען פון העמבערגער גימנאזיום

(אינט. איד. פרעס ביורא.)

ניו יארק, מערץ, 9.

אינפארמאציעס צום „טאג״ מעלדען דאס די אידישע גימנאזיום פון לעמבערג האָט ארויסגעטריבען א גרויסע צאָהל אי־דישע סטודענטען וואס זענען אנטלאפען קיין לעמבערג פון אנדערע שטעדט.

עס ווערט אויך געמאלדען דאס די רומענישע רעגיערונג האָט פארבאטען ארייננלאזען די אידישע אנטראפענע פון בוקאוויטשא וואס האָבען זיך באנאלאָגען אין בודאפעסט אין אין מארוויע.

סין פעינער שטארבט איז געפענגנים

הובלין מערץ, 9.

דער טויטער קערפער פון פערס מע־קען דער סין פעין מיטגליעד פון איסט טיפארערי וואס איז געשטארבען פון איכ־פלוענצע אין גאלאסטער געפענגניש, איז היינט אנגעקומען קיין דובלין. דריי טויזענד סין פעין מיטגלידער זיינען גע־קומען צו דער לויה. עס זענען אויך גע־וועזען אלע סין פעינערס וואס זענען לעע־טענס באפרייט געווארען פון געפענגני־שען.

נאך פערמיטען צו בויען הייזער

דער באריכט פון׳ס סיטי ארכ׳טעקט דיפארטמענט פון לעצטער וואָך האָט גע־לויטעט דאס די פערמיטען אויף צו בויען וואוינונג׳ס הייזער האלט אין שטייגען.

ספעציעל די לעצטע פאר טעג פון ענדע וואָך זענען געווען גאר גוטע. דער אפיס איז אינפאר פארשוואומען געווארען פון א באדג מיט אפליקיישנס אויף פערמי־טען צו בויען הייזער.

עטליכע בריי הייזראר געפונען

די פאליציי האָט געפונען עטליכע בריי הייזלאך אין שטאדט. די בעלי־בתים זענען אלע רוסען. אין איינינע האָט מען געפונען גוט דעסטילירטע אל־קאהאל און אין איינעם האָט מען געפונען בעמישע שטאָפען אויף „צוצופיקסען״ די פארטיבע פראהוקטען. טוליא בריאנעסע איז באשטראפט געווארען מיט 535 דאָ־לאר פאר האָבען ביי זיך אין קעלער אזא מין קליין פאבריקעל פון אלקאהאל.

הונדערט טויזענד מענשען געשטאָר־בען אין פעטראגראד.

בערן, שווייץ, מערץ 9.

אפיציעלע ציפערען וואס זענען גע־האט געבראכט געווארען פון שווייצארישע אגטלאפענע פון רוסלאנד באוויזען דאס אין די הדשים יאנואר און דעצעמבער זע־נען אויסגעשטאָרבען ביז הונדערט טויז זענדע מענשען אין פאטראגראד. פון הונ־דער און פארשיערענע עפידעמיעס.

פראנצויזישע ארבייטער לאזען הערען זייער שטימע

שטעלען אן אולטימאטום צו די שלום מאכער.

פאריז, מערץ, 9.

די פראנצויזישע גענעראל־ארבייטער פעדעראציע האָט היינט ארויס־געלאזען א מאניפעסט מיט אן אולטימא־טום צו די פראנצויזישע פארטרעטער פון שלום קאנפערענץ, פארערעדיג דאס עס זאָל געמאכט ווערען א שלום אפמאך וואס זאָל זיין אין איינקלאנג מיט די שטרעבונגען פון׳ם גאנצען פאָלק.

ציטירענדיג די דערע וואס פרעזי־דענט ווילסאָן האָט געהאלטען אין ניו־יארק אין מעטראפאליטען אפעראַ הויז, זאָגט דער מאניפעסט:

„מיר ווילען בלויז אנגעהמען אזא שלום אפמאך וואס וועט זיין באזירט אויף אזעלבע פרינציפען וואס פארדאמען דעם נייסט פון אינטרינען און דעם חשק צו עראָבערען א מאכט.

„מיר וועלען פארלאנגען דאס אייג־ריכטען גרענעצען אויף דעם אופן וואס וועלען זיין אינספיירירט פון׳ם חשק נאך עראָבערונגען.

„מיר פארלאנגען דאס פארזעצען פון אריינדרינגען אריין אין רוסלאנד.

„מיר וועלען פון זיך ארונטערוואר־פען אלע פאראנטוואָרטליכקייטען פון סאציאלע פאסירונגען וועס וועלען ארויס־קומען אין פאל אונזערע פארשטעהער ביים שלום־קאָנפערענץ וועלען סיסטעמאטיש איינגאָרירען די אלגעמיין פארשפרייטע שטרעבונגען פון די ארבייטער מעלכע זענען אין איינקלאנג מיט אלעס וואס איז מעגשליך״.

קריסטליכע גלחים קענען זיך ניט איינינען וועגען דער פראגע פון פאלעסטינא

(אינט. איד. פרעס ביורא.)

ניו יארק, מערץ, 9.

א טל לענראמע צום „מארגען זשור־נאל״ מעלדעט אז די ירדעה, דאס די רוסס־ליכע גלחים אין פאריז זענען צוטיילט אין זייערע מיינונגען וועגען דער פראגע פון עטאבלירען א אידישע היים אין פאלעס־טינא.

עס וועדט געמאלדען, דאס דער פארדיגאל פון פאריז איז געגען די אידי־שע פאדערונגען און באהויפטעט, דאס די אידען האָבען ניט קיין היסטאָרישע רעכט אויף א אייגענע היים אין פאלעס־טינא. דאגעגען וויידער איז דער גרי־כישער בישאף און די פראטעסטאנטישע גלחים זענען דערפאר אז די אידישע פאר־דערונגען אויף פאלעסטינא זענען בא־רעכטיגט און מען דארף זיי נאכגעבען.

פוילען האט אפגעלעבט מיט דער הילף פון אמעריקא

רעליגיעקאָמיסיע פון אידען און פאליאקען פארטיילט עסענווארג און קליידונג צווישען דער באפעלקערונג. — ראטעווען מענשען פון הונ־גער טויט.

פאריז, מערץ, 9.

א ידיעה וואס א שליח האט אהער גע־בראכט פון ווארשא לויטעט דאס די פוי־לישע באפעלקערונג האָט פשוט אפגעלעבט מיט דער הילף וואס די אידען און פאליא־קען דארטען ווערט דאס עסענווארג צו־שיקט און די פארשיעדענע טיילען פון פוילען.

די שיף „וועסטווארד האו״ וואס האָט געפירט די הילף קיין פוילען האָט געבראכט פאר דריי מיליאָן סחורות, עסענווארג און קליידער. דאס געלד האָט גענעבען א העלפט די פוילישע הילפס קאָ־מיטע און א העלפט די אידישע דזשאינט דיסטריביוטינג קאָמיטע פון ניו יארק. דאס עסענווארג איז אפגעשיקט געווא־רען אונטער דער אויפזיכט פון מר. הוא־ווער, אמעריקאנער שפייז קאנטראלער.

אלייאירטע וועלען בויען אייזענבאהנען אין דייטשלאנד און עסטרייך

פאריז, מערץ, 9.

צווישען די פארשלאגען פאר׳ן אליי־אירטען הויפט ראט ווי אזוי צו העלפען דער הונגערנדער באפעלקערונג פון די צענטראלע מעכטע ווערט אויך בא־טראכט א פלאן דאס די אלייאירטע רע־גיערונגען זאלען גלייך אנפאנגען צו פאר־ריכטען די צושטערטע אייזענבאהנען פון דייטשלאנד. אין געוויסע טיילען פון רוס־לאנד כדי צו קאנען צופרידענען הילף אין אלע געגענדען וואו עס איז נויטיג. עס ווערט אויך פארשלאגען אז די ארבייט פון איבערבויען די אייזענבאהנען וועט אנגעפיהרט ווערען אונטער אויסזיכט פון מר. האוווער דער אמעריקאנער שפייז קאָנטראלער און אז די אליאירטע רעגיע־רונגען האלטען ביים באשטימען קונדערט מיליאָן דאלאר פאר דיזען צוועק.

באלשעוויסעס פארניכטען א גאנצען אפטיילונג פון יאפאנעזישע סאלדאטען

פאריז, מערץ, 9.

א טעפעגראמע וואס איז היינט דער־האלטען געווארען פון טאָקיא מעלדעט, דאס די באלשעוויקעס האָבען פארניכטעט א גאנצע יאפאנעזישע אפטיילונג פון סאל דאטען אין דער געגענד פון אלעקסעיעווי־קא. די באלשעוויקעס זענען געווען זעהר פיעל מעהר פון די יאפאנעזער. די אפ־טיילונג איז באשטאנען פון קאוואלעריע מיט אינפאנטעריע אבער עס איז פון זיי ניט געבליבען קיין איין לעבעדיגער.

אין דער גאנצער געגענט קומען פאר גרויסע מלחמות. עס איז אויך פארגע־קומען אן רויסע מלחמה אין דער באגאנג׳ווענטיטשענק, אבער דארטען האָבען די יאפאנעזער ביינעקומען די באלשעוויקעס.

מאכט פארבארייטונגען פאר א קופט רייזע ארום דער גאנצער וועלט

שארלאטעטאן, מערץ, 9.

האָנ. וו. א. פיערס, אמעריקאנער קאנסול האָט ערהאלטען א קאָ מוניקאציע פון פראנקרייך, לאזענדיג וויסען דאס דזשולס וועדדין, איינער פון די בא־ריהמסטע לופט פליהער אויף דער וועלט האָט כדעה אפצושטאטען א וויזיט אויפ׳ן אינזעל לאזענדיג זיך אויף א לופט רייזע ארום דער וועלט, וואס ער דענקט באר אין ניכען אנשופאנגען. ער פארלאנגט אויף פונ׳ם קאנסול צו מאכען אלע ארראנזש מענטס פאר איהם.

שפאניען טרייבט ארויס אידישע אנטלאָפענע פון רוסלאנד

רוסישער קאנסול זאָגט אידען זענען באלשעוויקעס. — רעגיערונג דיינגט שיפען פאר די ארויסגעטריבענע ניט געבעטעריג צייט צו פאר־נעהמען פארמעגענס.

(אינט. איד. פרעס ביורא.)

ניו יארק, מערץ, 9.

אינפארמאציעס צום „מארגען זשור־נאל״ מעלדען, דאס די שפאניש־ע דע־ערונג האָט נאר פשוט פארנומען אלע אנטלאָפענע אידען פון רוסלאנד און זיי ארויסגעטריבען פון לאנד, דערפאר ווייל דער רוסישער קאנסול פרינץ קאנארין האָט ערקלערהרט דאס די רוסישע אנטלאָפע־נע אידען זענען אלע באלשעוויקעס.

עס ווערט אויך געמאלדען דאס די שפאנישע רעגיערונג האָט אליין געדונגען שיפען און ארויפנעוועצט אלע אידען און זיי אפגעשיקט צום אדעסער האפען.

די דענערונג האָט אפילו ניט גענע־בען געגנג צייט די אידען צו פארקויפען זייער ביסעל ארומקייט וואס זיי האבען געהאט מיט זיך, אדער מיטצונעהמען באגאזש.

ענגלישילער אמבאסאדאר העלפט די אידען.

די טעלעגראמע מעלדעט אויך, דאס אין דער לעצטער מיטות ווען די שיף האָט שוין גערארפט אפפאהרען האָט זיך ארויס־געמישט דער ענגלישער אמבאסאדאר, מר. הארדינג און אויסגעווירקט מען זאָל די רוסישע אנטלאָפענע אידען ניט אויי־ברוטאל באהאנדלען.

שטיצט די קאנגרעס־באוועגונג

טאראנטאר אידען!

איהר האָט וועגאן דעם 2־טען מערץ ערוועהלט אייערע פערציג רעלעגא־טען אום אן ערשטען אידישען קאנגרעס, אבער, —

און דא, טאראנטאר אידישע מענער און פרויען, ווילען כדי אייך זאָגען אז די טאראנטאר דעלעגאציע פון בלייבען זיצען אין דעהיים, ווייל עס אזז ניטען די נויטיגע סומע פון 2,800 דאלאר, וועלכע דער טאראנטאר דיסטריקט דארף איינצאהלען צום קאנגרעס.

געצעהלטע טעג זענען פארבליבען, און אויב די סומע וועט אין פארלויף פון די געצעהלטע טעג ניט געשאפען ווערען, וועט טאראנטא בלייבען ניט פאר־טראטען ביים קאנגרעס.

ווילט איהר דאס?

איהר האָט דאך געשטימט פאר דעלעגאטען — זעהט זשע, אז אייער דע־לעגאציע זאָל צוגעלאזען ווערען צום קאנגרעס.

אויף דער אויפפארדערונג און כיסע פון דער הייגער קאָנגרעס־ארגאנזאַ־ציע, האָט דער „אידישער זשורנאל״ באשלאסען צו עפענען א פאָלקס־פאָנד, צו וועלכען אלע מזוגן און דארפען ביישטייערען.

טראָטס היינט אריין אייער ביישטייערונג צום קאָנגרעס אין אָפיס פון „זשורנאל״, וואו איהר וועט באקומען אן אפיציעלען רעסיט פאר אייער געלט.

שטיצט די פאָלקס־זאָך מיט וויפיעל איהר קענט.

פאר׳ן פאָלקס־פאָנד וועלען אויך באזוכען קאָמיטעס, זעהט נעהמט זיי אויף מיט א וואָרימען אידישען קבלת פנים.

שטיצט אונזער אלעמענס זאָך!

שאפט די מעגליכקייט, אז טאראנטא זאָל קענען זיין פאראנטען ביים קאָנגרעס!

סעמפיין פארבערייטונגען ווערען היינט געמאכט

די הדסה מיטגליעדער פארזאמלען זיך היינט פארצוברייטען אלעס פאר׳ן 60.000 דאלאר קעמפיין.

היינט אוועגנט 8 א וויגער וועט אין ציון האָל פארקומען די הדסה פארזאמ־לונג וואו אלע לעצטע פארבערייטונגען דער שווערער דראהטע ניט מעהר איבער זיי, ווערען זיי באדראהטע פון א חונגער טויט וועלכער איז א לאנגזאמערער און שווערערער. באלדיגע און שנעלע הילף איז נויטיג. טאראנטא דארף און מוז גע־בען, זי האָט אימער געגעבען ווען א הילפס רוף איז ארויסגעלאזען געווארען.

עס נויטיגען זיך אבער וואלונטערען, וועלכע זאָלען קומען העלפען איג׳ם קעס־פיין און די הדסה ערוואַרטע אז אידישע טעכטער וועלען זיך אפרופען די ערשטע צו קומען זיך פארשרייבען אלס וואלונטערען צו העלפען.

מיידלאך און פרויען ווערען ערוואר־טעט צו קומען היינט איינצט צו דער פאר־זאמלונג פון דער הדסה מיט זיך אין ציון האָל.

COPYRIGHT STATE LIBRARY